

„Bizalmat szavaznak újra és újra”

Dr. Gyimesi László reméli, nem kell sokat várni a művészeti törvényre

Idén, március 15-én a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének elnöke, a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének főtitkára, dr. Gyimesi László is átvehette a Bánffy Miklós-díjat. Azért örül leginkább ennek a kitüntetésnek, mert úgy érzi, ezzel a díjjal az általa képviselt érdekvédelmi szervezet tevékenységét is elismerték. A szakszervezet számos fontos célért küzd a következő időszakban is, hiszen a művészeti törvény tervezetéről már a kormánykabinet is tárgyalt. Dr. Gyimesi Lászlónak emellett európai uniós ügyekkel is foglalkoznia kell, legutóbb Franciaországban, az előadóművészek jogdíjairól folyó tanácskozáson vett részt.

I Fontosnak tartja az ilyen elismeréseket, mint a Bánffy-díj?

Nem tudom, állami kitüntetést eddig még nem vettem át. Korábban a Zeneakadémia rektori testületétől a Liszt-gyűrűt kaptam meg, mert elismerésre méltónak ítélték mindazt, amit eddig a muzsikáért, a muzsikuskusokért tettem. Egy könnyűzenésnek – basszusgitároztam sok éven át – ez komoly elismerés... Vegyes érzelmeim voltak, amikor átvettem a Bánffy Miklós-díjat. Egyfelől jólesett, örültem neki, mert egy kitüntetés mégiscsak visszaigazolása az ember teljesítményének, másfelől azonban furcsának tartottam, hiszen az én munkám elismerése leginkább az, hogy bizalmat szavaznak nekem azok, akik a tagságot képviselik. Ezt pedig semmilyen állami díj nem tudja felülmúlni. De a szakszervezet presztízsének sem tesz rosszat, hogy a vezetőjét kitüntetik. Úgy érzem, ez az elismerés a szakszervezetnek is szól, és felhívja a figyelmet a nálunk folyó munkára. A díj névadója az a gróf Bánffy Miklós, aki a művészet, különösen a színház és opera kiemelkedő tudású ismerője és támogatója volt, és politikus is, sőt ha jól tudom még külügyminiszteri feladatot is ellátott.

I A róla elnevezett, állami kitüntetést a kultúra és a közművelődés érdekében hosszabb időn át, kiemelkedő munkát végzők részére adományozzák. Úgy vélem azonban, hogy a művészeti szakszervezet elismertségét nemcsak a díj, hanem a számos elfogadott javaslata is jelzi...

Az Oktatási és Kulturális Minisztériummal és annak elődjeivel lassan 20 éve jó a kapcsolatunk, s ez az együttműködés a művészetekkel együttesen a művészetoktatás területén is nagyon lényeges. Az azonban kérdés, hogy sokak számára mit jelent a szervezetünk, hogyan látják a nálunk folyó munkát. A szakszervezetet – kis túlzással – biztosítótársasághoz, tűzoltósághoz, egészségügyi ellátórendszerhez, lelki és jogsegélyszervezethez szoktam hasonlítani, mert ezeket a funkciókat mindmind igyekszünk ellátni. S azért, hogy ne idejét múlt, ósdi szervezetnek tartsanak minket, nem tudunk mást tenni, minthogy tesszük a dolgunkat, és az eredményeinkkel igyekszünk bizonyítani a létjogosultságunkat.

I Ezek közé az eredmények közé tartozik többek között az ekho, s most éppen a művészeti törvényért küzdenek, amelynek életre hívása régi, sokéves álmuk...

A kidolgozására felkért szakértői csoportokkal készített anyag már a kormánykabinet elé került, s bár az egészét elfogadták, akadtak azért részletek, amelyeket át kell alakítani. Ehhez újabb egyeztetésekre lesz még szükség. A koalíciós válság azonban ennek a tervezetnek az elfogadását is nehezítheti. Mert most hiába dolgozzuk át, kérdés, hogy mikor tárgyal róla ismét a kormánykabinet. Elvileg ugyanis ha az átdolgozott tervezetet elfogadják, akkor elkezdődik a törvényjavaslatoknál teljesen megszokott egyeztetés. Több miniszter kifejti a véleményét, megvizsgálják a tör-

vénytervezet költségvetési, munkajogi és jogalkotást érintő vonatkozásait. Ezeket mind-mind végig egyeztetik. Így jön létre a kormányzati szintű álláspont, s ha ez megszületett, akkor tud a kormány már a saját javaslataként egy újabb fordulót tenni. Most az előzetes körök folynak, de nem látjuk a végét... S ez azért is szomorú, mert ha minden jól működne, akkor már ebben a félévben benyújthatta volna a kormány a parlament elé a művészeti törvény tervezetét, s ha törvényi erőre emelkedik, akkor a következő évi költségvetés is ennek alapján születne....

I S most, hogy ez az egész folyamat elbűzödik, mi lesz?

Remélhetően azért előbb-utóbb ismét a kormány elé kerül, de akkor is előjöhetnek problémák. Ilyenkor egyébként a téma előterjesztője – ebben az esetben az oktatási és kulturális miniszter – visszaadja a munkacsoportoknak a kifogásolt részeket, és ismét dolgozni kezdenek rajta. De mivel ennek a tervezetnek költségvetési vonzatai is vannak, ezért akár az egész törvényjavaslatot el is vethetik... Attól is nehéz mindez, hogy a törvény olyan, mint egy kötött pulóver, ha az egyik szálát megrántják, akkor bomlik az egész. Tehát, ha – tegyük fel – a munkajogi területen lévő gondok miatt egyes javaslatokat elvetnek, akkor az a törvény egészét érinti. De egyébként ez az egész folyamat rutinos, jogszabályok által megszabott eljárás. Egy demokratikus országban így kell jogszabályokat alkotni. Persze, ez rengeteg egyeztetést igényel. Miközben még így is sokan hiányolják az egyeztetéseket, s mindenkinek mindig igaz van... Azt viszont nem gondolják végig, hogy az egyeztetés hiánya nem azonos a megegyezés hiányával. Egyeztetni addig van értelme, amíg még vannak lehetséges megoldások. Az előadóművészeti törvénytervezetért azért tartom jónak, mert nagyrészt tükrözi a szakma akaratát, és kivitelezhető megoldásokat kínál. Olyasfajta szabályozás, amitől pozitív változások lehetnek a művészek életében. Részben lehetőségeket nyit, a szabályozatlan, áttekinthetetlen ügyeket több-kevesebb sikerrel kiszámíthatóbbá teszi. De még kell rajta dolgozni...

! A törvénytervezettel kapcsolatos munka közben néhány napot Párizsban, egy tanácskozáson töltött, hiszen a szakszervezet jogvédő szerepkörrel is foglalkozik...

Párizsban az Európai Bizottság tervéről tárgyaltunk, amely szerint az előadóművészek felvételeinek ún. védelmi idejét 50 évről 95 évre emelnék. Ez azt jelenti, hogy az előadók esetében a felvétel rögzítésétől kell

számítani a védelmi időt, míg a szerzők esetében ez a szerző halálának időpontjától kezdődik. Ez a változtatás az előadók szempontjából pozitív javaslat. A főszereplők mellett a zenei együttes többi tagja is kapna ebből a jogdíjból. (Megjegyzem, hogy a hazai gyakorlatban mi a kezdetektől ezt az elvet érvényesítettük). Ez a szabályozás rendkívül összetett, akárcsak a következményei, hiszen sok tekintetben átalakul a

rendszer. A ma létező jogrendszerrel hozunk létre valamit a jövő technikai körülményei közé. Ha a kis nemzetek szemével nézem, akkor az a probléma, hogy a magyar nyelvű repertoár csökken. S ez a védelmi helyzet sem a magyar művészek érdekét szolgálja, hanem az itt forgalmazott külföldi szerzemények előadóiét...

R. Zs.

Zenekari konferencia Berlinben

„A kultúra támogatása az állam feladata”

A háromnapos németországi konferencián,

2008. április 7-től 10-ig a Föld minden tájáról érkezett

muzsikuskok, zenekari igazgatók

tanácskoztak Berlinben a zenei világot érintő problémákról, és a

különböző megoldási lehetőségekről. Ez volt az első, a zenekarok

általános helyzetével foglalkozó találkozó, amelyre igyekeztek minél

több együttest meghívni. A tanácskozáson a zenészek gondjai mellett

a zenekarok arculatváltásáról is sok szó esett. A MÁV Szimfonikusok

igazgatója, Lendvai György is erről tartott előadást.

! A konferencián a világban zajló problémákat járták körül. Mi volt, ami mindenkinek gondot jelent?

Az általános, mindenütt jelentkező problémák közé tartozott, hogy fogy a közönség, csökken a zeneoktatásra fordítható összeg, s hogy a média olcsó, értéktelenebb hallgatnivalóval árasztja el a fiatalokat... A tanácskozáson emellett érdekes megoldási lehetőségek is elhangzottak. Egy amerikai tanár beszélt arról, hogy nálunk a középiskolában fakultációként a hangszeres zenetanulás is választható, s megfigyelték azt is, hogy sokkal nagyobb hatást gyakorol a gyerekekre, ha maguk is kipróbálhatják a muzsikálást, kézbe veszik a hangszereket, mint az, ha csupán hallgatják mások játékát. A Chicagói Szimfonikusok például rendsze-

resen jártak iskolákba zenélni, de nem értek el a kicsiknél látványos változást. Azok a gyerekek váltak koncertlátogatókká, akik maguk is zenéltek.

! *Izgalmas témáról, a zenekarok arculatváltásáról is sok szó esett.*

Az angol cím szerint számomra is kérdéses volt, hiszen nem derült ki belőle, hogy az arculatváltásról vagy változtatásról van szó... Én úgy gondolom, mára azért is esetek át az imázs-váltáson az együttesek, mert jelentősen megváltozott az a társadalmi környezet, ami körülveszi őket. Nálunk a zeneoktatás talán a hetvenes években jutott a csúcspontjára, rengeteg gyerek járt a foglalkozásokra, s aki csak egyszer is nekiállt gyakorolni, az attól kezdve másképpen tekintett a muzsikuskokra is. Ma már más a helyzet... Érdekes volt az a teória is, amelyet egy korábbi konferencián Essa Pekka Salonnen ismertetett. Ők úgy döntöttek, nem is próbálják a 16-28 éves fiatalokkal megkedveltetni a komolyzenét, mert ez a korosztály úgyis csak rockot, illetve könnyűzenét hallgat. Ha túl vannak ezen az időszakon, és tartalmasabb szórakozásra vágnak, akkor kell őket valahogyan ismét becsábítani a koncerttermekbe.

! *Milyen megoldási ötletek bangzottak el? S Ön hogyan vélekedik, mit lehet tenni azért, hogy más legyen az együttesek megítélése és nőjön a közönség?*

Mint ahogy azt oly sokan tesszük, újfajta előadásokat kell kitalálni, más, izgalmas helyszíneken is játszani kell. Én a változásról és a változtatásról is beszéltem. Nálunk is átalakul az együttes imázsa már attól, hogy szeptembertől új művészeti vezető áll a zenekar élén. Az arculat legfontosabb eleme

ugyanis a vezető karmester, a művészeti vezető, de meghatározó a tradíció is, ez azonban a zenekar története során sokkal lassabban változik... A MÁV Szimfonikusok is keresik az új helyszíneket. Nagy sikert arat például az óvodásoknak, a próbatermünkben rendezett előadás-sorozat. Akárcsak az állapotos anyáknak szóló program, amelyen nemcsak koncerteket tartunk, hanem szó esik arról is, hogyan hall a baba, hogyan figyeljenek oda a zenére, s a családtagok egymásra is, és terhestornán is részt vehetnek az érdeklődők. Fontosnak tartom azt is, hogy neves szólistáink adjanak nálunk kurzust, mert így legalább a főiskolások is látják, érdemes a MÁV zenekarhoz jönni. S persze mi is keresünk új helyszíneket, hiszen játszunk a Nemzeti Múzeumban, s az újpesti mellett ettől a szezontól a monori önkormányzathoz is hosszútávú, közszolgálati megállapodás köt bennünket. Minderről a konferencián is beszéltem.

! *S a jelenlévők kérdéseket is tettek fel az együttesnél folyó munkáról?*

Aziránt érdeklődtek, hogy a zenekar hogyan vesz részt a társadalmi esélyegyenlőségben, de erre végül idő hiányában nem tudtam válaszolni. Érdekes volt, hogy a dél-afrikaiak egy olyan filmet mutattak be, amely arról szólt, hogy az olyan vidékeken, ahol még nem láttak hangszert, hogyan tanítják meg a gyerekeket muzsikálni, s ott milyen nagy közösségteremtő ereje van a zenének. Egyébként nálunk, ahol születtem, szintén ilyen szerepet tölt be a helyi kórus, s nem gond 500-600 embert összegyűjteni a hangversenyükre... A tradícióról is szó esett, arról, hogy az együtteseknél hogyan öröklődnek át a szokások az egyik generációról a másikra. A magyar zenekarok-